

Barcs János

Futott a föld

Kincset fogtam. Szívemben elvittem.

Biztattam magam: – Véled az Isten.

Bósz vihar tombolt tűzfogú szájjal

S tele lett az ég síró madárral.

Láttam kínjukat: Szárnyuk tekergett,

S tört tollal teltek tavaszi kertek.

Az áglombok is tótágast álltak: –

s ércből öntött ágyúk kiabáltak.

Futott a Föld: Vér-tóba szállt a Nap;

tűz-kancák nyihogtak vert ég alatt.

S jöttek sorba gyalázott bús napok –

S minden mező gyászt orgonáltatott.

Menekültünk gyalázott szegények,

mert mögöttünk az iszap is égett...

Meghalt a hajnal a friss kikelet:

Bombák nyesték a vérrel vakolt telet!

(1945. február, Tapolca)

A vörös oldal

A tüntetők tükön állnak;
Várnak megtisztított időt:
Pesten most ágyúk kiabálnak,
görcsbe rántva szívet tüdőt.

A vörös oldal elfáradt;
bitang sorsa csapdába zárt,
mert a FÖLKELO bátran támad: –
S meglazították a határt.

Fut a bűnös! S maradna is,
sajnálja lopott vagyonát:
Rejtené elvesztett elveit,

de milyen lehet odaát?!
Ezüst-penészt féregz álma: –
S gránát röpül csillagára!

(1956. október, Salgótarján)

Konok költő vagyok!

A gondolat benned szundikált
s míg vertek is volt gondolatod
Léha ügyeskedők csodálták,
hogyan cipelted minden napod.

Gondjuk képlékeny, tél-hajtás volt;
megduzzadt ajkuk csonttá fagyott,
látva erőben s életben vagy:
Irgyelték a “kicsiny-nagyok!”

Ostobaságuk égbe dermed!
 Jambusaikon –, hamis átok-
 vadász! Egyszer rájuk kiáltok:
 Beléreszket róna s a várfok.

Konok költő vagyok! S erős is!
 Gondolat-fény éltess még soká!
 Lehessek bölcs álmok hírnöke;
 míg arcom jégeső páholá...

Mennyi acsarkodó közt éltem;
 szórva kincsemet teleken át:
 De sosem volt végtelen vétkem!
 Értitek sorsom diadalát?!

(1957. február, Dunakeszi-Szob)

Világból kiátkozottak

Ne fuss el! Jelez a harag.
 Hajnal ébredt, ötórát kongat.
 Gyere vélem messzi útra
 csallak: Ne higgyél a pokolnak.

A kalmárok még alusznak;
 horkolva, szemük gyémántot les,
 de hiszik álmuk igazát,
 hogy aranykályhán forr a leves.

Ringó-álmú gazemberek:
 ti világból kiátkozottak!
 Mindent áruló szívetekben,
 nem pánsípok; gaz-dobok szólnak.

Bitók kontyán hős testvéreim
szép lelkéért fohászkodom.
Szemből kizuhant minden kín,
Istenem! Hallgasd meg szavam.

Hős testvéreim bitók kontyán!
Kopjafaerdők sikoltsatok!
A síroton árvacsalán
zokog: – S reccsennek grádicsok!

(1958. március 15, Újpest)

Új katalizma

– részletek –

Amikor majd elmegyek: Nem lesz lelkifurdalásom!
Nem marad könnyű öröm sem nehéz bánat utánam
Ti sem ölitek soká egymást a beérett földön
Olesó koporsók rozsdás szögsora emelkedik majd
A kiszáradt szemgödrök fölötti föllazult humuszban
Szálábúak és rusnya hízott pondrók menekülnek a
Vaksi vakondok vájta alagútak sötét csatornáin át
Végtelen támadásra indulni, egykor volt életek
Széthullt maradványain lakmározni iránytűs kemény
Csápjaikat köszörülve tüzesre, parázstól-likacsos csontok
Csörömpölésében megfonnyadt forró fagyökerek között...
(...)
– S micsoda gyarmatosító fényesség lesz akkor a földön:
Ember-agyban fogant, fékezhetetlen halálos naplemente!
A megrémült gyáva kutyák nyüszítve zuhannak a dögkútba
S a félénk riadt barmok rémülettől nyílt álkapcsa
Örök kalodába zárja a nyeldeklőbe szorult megroppant napot
(...)

Gyerekkori játszópajtások, tiszták, ringyók s Ti szúzek
 Dühös költő-társak, tudósok, majmok, betörők, papok, kántorok
 Pártvezérek, tudatlan honatyák, parlamenti kufárok, csalók
 Verset lopdosó idegen tollnokok, hamis buzik, boncoló-koncolók
 Szolgaságra esküdtött beroszdált-agyúak, hatalomföltő mocsártaposók
 Mindnyájan találkozunk majd ott –,

(...)

Fölkészültetek-e arra a végtelenségbe futó fogadtatásra?!
 Amikor ott nyüzsögnek majd egymáskörül forogva-pörögve
 Az egykor volt élők és az egykori meggyötört élőholtak:
 Akik idelent a palánk alatt sohase értették meg egymást –
 S akiket sose érthettek gonoszok a földi türelmetlenségben!
 Fecske-lelkek szállnak sírva, üszkös-tökű csikó-csödörök
 Nyihognak majd fönt a kormozott ürben és a parázs-tűzfogú
 Pejkcancák a Hold megsápadt karéjába rúgják két hátulso
 Patájuk lángolva sziporkázóan szálló sarkos-patkószögeit,
 Míg a violaszínű fekete-csillagokat szikrázó éji-zablák
 Gyász-írásjeleket fénymásolva repdesnek a tüzesnyelvű
 Meteorok csak nagy ritkán látható veretlen árnyékában:
 És megriadt ember-szívek hajóznak majd fönt valahol
 A csillagokkal feleselve, de visszatérésre már nem lesz idő:
 De minek is marad élő a hamuhegy izzó várfalai között
 A földön...

(...)

Folyómedrekben és a cigánykunyhók torna-gazos környékén sírva
 Hegedül majd a megszenesedettten zörgő fekete csutaszár:
 S a bokrok hajszál gyökerei eltorzult gumókká zsugorodva
 Verik egymást a meleg hússzagú pernye-paplan alatt...

(...)

Táltos Hitem Kemény Lángjával Akartam Egyre Előbbre Törni,
 Mint megvadult prérítüz a végtelen mezőkön a gyökerekig
 Korbácsolt fékezhetetlen szélviharával igazságot keresőn –:
 Kanossza járásom nekicsattant sokszor a palánkok bezárt ajtóinak
 És őseim maszkja arkangyalok markolásában ott meglobogtatott:
 Elkéstem a lakomáról suttozták hátam mögött a gyáva ítések...

(...)

Nem nézték meg –, a koponya felső boltozata elég kemény-e már: –
Késő! Késő?! A bezárt ablakszemek is csak télen virágznak –
Feleltem, béklyóból kibontott kemény szavakkal szólva...

(...)

– Sokszor ellopták tiszta gondolataimat: pénzt vertek belőle...
Könnyű forintokat... Sovány magyar forintokat: de valutát is!!!
És eközben cafatokra szaggatták ifjú szívemnek beérett
Hasáb-szeletkéit az idegen tollal gazdagodó hamis idegenek...

(...)

Élve löktek a földi pokol egekig kavargó lángjai közé,
Hogy örökké éljek!... De könnyes arcomnak némán is szívós
Szarkaláb-redőit csontig mossa majd a kéretlenül érkező:
A fölībénk észrevétlen ereszkedő, utolsó szélroham
És a legutolsó –, Kivédhetetlen fölhőszakadás!!!

(1992. október, Szigliget)

Réti Zoltán: *Gordonkázó (tus)*